

Posudek diplomové práce *Italské frazémy s komponenty z oblasti gastronomie a jejich české ekvivalenty*, kterou předložila Bc. DANIELA VRECIONOVÁ, FF UK, Ústav románských studií, ak. r. 2022/2023.

Daniela Vrecionová se ve své diplomové práci zabývá – podobně jako ve své bakalářské práci – frazeologií, ale na rozdíl od předchozího tématu (přísloví) se zde rozhodla analyzovat frazémy, které spojuje gastronomie. Jelikož takových frazémů rozhodně není málo, je takové téma zajímavé a přínosné. Navíc se pokouší o komparativní analýzu italštiny s češtinou, z níž plynou některé zajímavé poznatky.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V teoretické je nám představena frazeologie jako disciplína (s důrazem na terminologické rozdíly mezi italskou a českou tradicí, kterou tu pochopitelně zastupuje zejména dílo Františka Čermáka) a základní pojmy, jako je klasifikace frazémů, sémantická anomálie, kolokabilita, teorie konceptuální metafory. Právě na základě dílčích poznatků teorie konceptuální metafory je navržena a posléze analyzována gastronomie v jednotlivých frazeologických typech.

V praktické části je pečlivě vysvětlena metodologie. Diplomantka ji přehledně dělí na tři etapy, z nichž první spočívala ve výběru materiálu a v konstrukci vzorku, druhá zahrnovala jistě nesnadné rozdělení do různých kategorií podle významu a třetí byla určena klasifikaci podle klíčového komponentu (tak je v práci nazývána konkrétní významová složka, která ve frazému vystupuje, jako je např. maso, luštěnina apod.). Poslední dvě etapy tak nabízejí dvě vzájemně prostupné, originální a přehledné typologie gastronomických frazémů. Nejlepší přehled pak nabízí jejich kontrastivní uspořádání v Příloze (od s. 106).

Mám tedy za to, že cíle předkládané diplomové práce byly veskrze naplněny, a proto ji pokládám za zdařilou. Jsou tu však i některé formální nedostatky, ke kterým se teď vyjádřím.

1) Celkově je DP jazykově a formulačně na velmi dobré úrovni, kterou nicméně kazí některé překlepy či nedokončené věty (finální revize byla nejspíš trochu uspěchána). Jen namátkou na s. 9 „zakořeněné [v] jazykové tradici“, na s. 16 „přirovnání v širokém slova smyslu“ – zde nevím, zda je to takto míněno, anebo zda by mohlo být formulováno lépe (diskutovaný rozdíl mezi „vypadat jako odpadní roura“ a „mít hlad jako vlk“ je podstatný). Stejně tak lze nalézt některé neobratné formulace jako např. na s. 31 „Již při věnování se následující analýze...“, na s. 32 „Po prvním seznámením [sic] se s korpusem“. Na s. 77 „těžce pojatelným [sic] tématem.“

2) Práce s terminologií by někde mohla být pečlivější. Proč jsou např. na s. 24 uváděny pojmy jako „variabilita, fissità, froseness“, kde se míchá italština s angličtinou (navíc jsou zde i chyby – *variabilità, frozeness*)?

3) Práce se sekundární literaturou je také nesystematická. Odkazy v poznámkách pod čarou nemají jednotnou bibliografickou podobu, odkazy v textu někdy zmiňují jen velmi povrchně texty, které by možná zasloužily přesnější komentář (např. na s. 25 je chybně titul Richardsovy *The philosophy of rhetoric*, na s. 26 v pozn. pod čarou je uveden jen originál Johnsonových a Lakoffových *Metaphor, kterými žijeme*, ačkoli máme jejich český překlad).

4) Pokud jde o systematictější formální aspekty, osobně jsem při četbě vnímal jako nepřehledné (mimo jiné i tím, že chybí jejich číslování a popisky) tabulky od s. 61 dále. Zcela intuitivní očekávání, že budou ve sloupcích nějak přehledně naznačeny jak přímé korespondence, tak také absence ekvivalencí apod. (v souladu s tím, jak se diplomantka rozhodla tyto korespondence značit a jak jsou naopak velmi přehledně uvedeny v Příloze), je zde nenaplněno. Na s. 64 navíc chybí nad tabulkou konec věty, takže i diskuse k tomu, co tabulky obsahují, působí nepřehledně. Je to opravdu škoda, protože v závěru jsou pak i uvedeny přesnější čísla a poměry těchto ekvivalencí, ale z předešlého textu nejsou jinak patrné.

5) Mám také pár věcných poznámek. Na základě čeho lze tvrdit (viz s. 67), že mezi italskými mluvčími převládají frazémy obsahující slova označující ovoce a zeleninu? To je zdá

se mi čistě impresionistické tvrzení. Naopak velmi mě zaujal jako zcela pertinentní diplomantčin postřeh na s. 70 týkající se *arrivare alla frutta*. Další otázka: proč je podle diplomantky zarážející absence „rýže“ jako klíčového komponentu? Asi by bylo možné spekulovat o tom, že tato plodina nebyla v historii italského hospodářství tak důležitá jako ostatní, respektive přichází možná příliš pozdě na to, aby se stala pevnou součástí frazeologie, v níž dominují jiné plodiny (bylo by nutné nějakých rešerší).

6) Možná i poznámka k dokladům z korpusu, které diplomantka uvádí v poznámkách pod čarou. Někde je zjevné, že jde o příklady ze staré italštiny (např. na s. 40, pozn. 99). Pak je smysl těchto dokladů pochybný, má-li ukázat současný italský úzus.

7) Poslední poznámka k résumé – na rozdíl od abstraktu má již shrnovat výsledky, takže by mělo být psáno v min. čase (viz např. s. 101).

Přes uvedené výhrady považuji diplomovou práci Bc. Daniely Vreacionové za zdařilou, a proto ji k obhajobě vřele doporučuji. Navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou**.

V Praze dne 9. ledna 2023

doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.,
oponent diplomové práce